

Raadsinformatiebrief

Van	Burgemeester en Wethouder/Burgemeester	Zaak nr.	1160847
Aan	Gemeenteraad	RIB nr.	2022 -59
Portefeuillehouder	K.J. Walters	Datum	28 oktober 2022
Informatie bij	E.P. Heijnis	Tel. nr.	(035) 629 2796

Onderwerp

Septemercirculaire gemeentefonds 2022

Aanleiding

Op 20 september heeft het Rijk de Septemercirculaire gepubliceerd. Met deze raadsinformatiebrief informeert het college de Raad over de financiële effecten als gevolg van de septemercirculaire 2022.

De belangrijkste onderwerpen in deze septemercirculaire zijn;

- 1) Positieve bijstelling accressen 2023 – 2026;
- 2) Éénmalige bijdrage financieringssysteem in 2026;
- 3) Verwerking energietoeslag 2022 lage inkomens;
- 4) Verwerking waarde mutaties WOZ;
- 5) Impulsinvestering invoering omgevingswet per 1 januari 2023.

De septemercirculaire laat een positief beeld zien voor Hilversum in de jaren 2023-2026. Het positieve effect bedraagt in de jaren 2023-2025 gemiddeld € 0,5 mln. op jaarbasis. Het positieve effect bedraagt in het “ravijnjaar” 2026 € 5,4 mln. Dit positieve effect is voornamelijk het gevolg van de éénmalige bijdrage als gevolg van de herziene financieringssysteem in 2026.

Kernboodschap

Onderstaande tabel bevat de financiële mutaties volgend uit de septemercirculaire.

Het financiële “ravijn” van het jaar 2026 wordt door de éénmalige bijdrage van € 4,7 miljoen in 2026 teruggebracht van € 10 miljoen naar € 5 miljoen. (Met het “ravijn” wordt bedoeld de terugval van de algemene uitkering in 2026 t.o.v. 2025)

	Samenvatting, een + is een nadeel een - is een voordeel	Begroting 2022			Begroting 2023-2026			
		2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
1	Accresontwikkeling, nominaal deel, 2023 t/m 2026; 85%				-1.705	-2.089	-2.283	-2.541
2	Eenmalige bijdrage financieringssysteem							-4.728
3	WOZ, waardemutaties	-185		138	1.134	1.151	1.163	1.174
4	Energietoeslag lage inkomens			-3.164				
5	Invoering Omgevingswet			-589				
6	Hoeveelheidsverschillen, Uitkeringsbasis en uitkeringsfactor	-24	132	540	-231	191	457	492
7	Dichterbij dan je denkt (DU) (regionaal)			-478				
8	Voorschot BCF-Plafond 2022			-359				
9	Maatschappelijke begeleiding statushouders (DU)			-235				
10	Leerlingenvervoer Oekraïne (DU)			-93				
11	Overige mutaties in middelen		-95	-117	30	2	193	184
A	Totaal mutatie Algemene Uitkering t.o.v. de Meicirculaire	-209	37	-4.357	-772	-745	-470	-5.419
12	Doorgeven van mutaties in middelen		1	4.531	202	189	8	8
13	Verrekening afgesloten jaar 2020 en 2021	209	-38	-171				
B	Totaal corresponderende posten	209	-37	4.360	202	189	8	8
C = A -/- B	Totaal effect septembercirculaire op de begroting	0	0	3	-570	-556	-462	-5.411

Tabel 1. Bedragen maal € 1.000

Onderstaand een toelichting op de afwijkingen boven de > 500K. Bijlage 1 geeft een toelichting op alle financiële mutaties

1. Voordelige bijstelling accresen 2023-2026

Na het verschijnen van de meicirculaire heeft de VNG op 21 juni zijn akkoord gegeven aan de Minister van Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties m.b.t. zijn voorstel voor bevrozing van het volume-accres 2022-2025 op de stand Voorjaarsnota 2022. Dit voorstel verbetert de stabiliteit van het accres. Het nominale effect van het accres wordt in de jaren 2023-2026 gecorrigeerd met de actuele ramingen van het CPB van de ontwikkeling van lonen en prijzen. Het nominale effect, ofwel de loon- en prijsstijgingen, worden iedere circulaire opnieuw geactualiseerd en de meerjarige ontwikkeling is daarmee onzeker. Vanwege deze onzekerheid heeft het college er voorzichtigheidshalve voor gekozen 85% van het nominale accres op te nemen bij de doorberekening van de effecten van de septembercirculaire 2022. Dit is conform de gekozen lijn bij de berekening van de meicirculaire 2022. Dit percentage is mede gebaseerd op een extern advies van bureau Pauw/Lias, een specialist op het gebied van financiële verhoudingen tussen overheden.

Voor alle jaren vanaf 2023 is er sprake van een lichte opwaartse bijstelling van het nominale accres waarvan 85% wordt verwerkt in de berekening van de septembercirculaire 2023-2026.

2. Eenmalige bijdrage financieringssysteem

Het Rijk werkt met gemeenten en provincies door aan een nieuwe financieringssysteem vanaf 2026. In aanloop daarnaartoe stelt het kabinet voor gemeenten eenmalig € 1 miljard extra in 2026 beschikbaar. Daarvan wordt een bedrag van € 76 miljoen toegevoegd aan het BTW-Compensatiefonds en komt € 924 miljoen beschikbaar via de algemene uitkering van het gemeentefonds. Voor Hilversum betekent dit een eenmalige bijdrage in 2026 van € 4,728 miljoen.

3. WOZ waarde mutaties

Ten tijde van de meicirculaire was de belastingcapaciteit voor 2022 nog niet bekend. Inmiddels is deze wel bekend. Verder is bij de doorrekening van de septembercirculaire een inschatting gemaakt van de WOZ waarden voor de komende jaren. Hierbij is rekening gehouden met waardeinstijgingen door een stijging van de marktprijzen van woningen met een percentage van 13,5% zoals geadviseerd door het rijk in de meicirculaire 2022. Daar bovenop wordt rekening gehouden met een toename van de WOZ waarden als gevolg van de uitbreiding van het woningen bestand met 350 stuks per jaar. Het verhogen van de WOZ waarden heeft tot gevolg dat de aftrekpost op de algemene uitkering groter wordt. Een grotere aftrekpost vormt een nadeel.

4. Energietoeslag lage inkomens

In de meicirculaire van dit jaar heeft verwerking plaats gevonden van het beschikbaar gestelde bedrag van € 854 miljoen in verband met het verstrekken van een energietoeslag aan huishoudens met een laag inkomen. In het debat over de Voorjaarsnota op 5 juli jl. heeft het Kabinet aangekondigd het richtbedrag van de eenmalige energietoeslag te verhogen, van € 800 naar € 1.300. Het kabinet heeft hiervoor een eenmalig extra budget (van € 550 miljoen) beschikbaar gesteld. Hiervan is € 500 miljoen bestemd voor de ophoging van de energietoeslag en € 50 miljoen voor de extra uitvoeringskosten van gemeenten. De verdeling van deze aanvulling via de algemene uitkering is in deze circulaire verwerkt.

Tijdens de besluitvorming in augustus is door het kabinet besloten om in 2023, net als in 2022, nogmaals € 1.300 uit te keren aan personen die leven van 120% van het sociaal minimum. De energietoeslag voor 2023 is niet verwerkt in de septembercirculaire.

5. Invoering omgevingswet

In de meicirculaire 2022 is reeds aangekondigd dat het Rijk in totaal € 150 miljoen bijdraagt aan de transitiekosten die gemeenten hebben gemaakt in aanloop naar de invoering van de Omgevingswet. Er volgt nog een stelssevaluatie, waarbij de daadwerkelijk gemaakte kosten opnieuw in kaart worden gebracht. De bijdrage van € 150 miljoen is in deze circulaire verwerkt. Over de middelen voor de jaren 2023 tot en met 2025 volgt meer informatie in een latere circulaire. Voor Hilversum gaat het voor 2022 om een bedrag van € 589.000. Medio november wordt bekendgemaakt of de omgevingswet en de wet kwaliteitsborging daadwerkelijk in werking treden per 1 januari 2023.

6. Hoeveelheidsverschillen, uitkeringsbasis en uitkeringsfactor

De berekening van de algemene uitkering bestaat uit de vermenigvuldiging van het aantal eenheden van alle maatstaven met het bijbehorende gewicht per maatstaf (bedrag per eenheid). De som van deze producten, de zogenaamde uitkeringsbasis, wordt vervolgens vermenigvuldigd met de uitkeringsfactor. Door wijzigingen in aantallen eenheden, bedrag per eenheid en de uitkeringsfactor wijzigt de algemene uitkering.

Kanttekeningen/risico's

1. De coronacompensatie over 2021 is nog niet definitief vastgesteld. Met decentrale overheden is afgesproken dat zij reële compensatie ontvangen voor extra uitgaven en gederfde inkomsten door corona in 2021. Op dit moment wordt gewerkt aan het vaststellen van de inkomstenderving per gemeente over 2021. Het streven is dat voor zoveel mogelijk gemeenten de definitieve hoogte van de compensatiebedragen in het najaar vast te stellen en deze te verwerken in de decembercirculaire 2022.
2. De energietoeslag 2023 is niet verwerkt in de septembercirculaire. Tijdens de augustusbesluitvorming is besloten om in 2023, net als in 2022, nogmaals € 1.300 aan personen die leven van 120% van het sociaal minimum. Om huishoudens in 2022 nog beter te ondersteunen, wordt gemeenten de mogelijkheid geboden om € 500 hiervan al in 2022 uit te keren. Gemeenten hebben onder de huidige wetgeving de tijd om de toeslag tot 1 juli 2023 uit te keren. De begroting voor het Gemeentefonds zal hier nog op worden aangepast. Over de verdeling van de middelen in 2022 volgt zo spoedig mogelijk nadere informatie.

3. Het financiële “ravijn” van het jaar 2026 wordt door de éénmalige bijdrage van € 4,7 miljoen in 2026 teruggebracht van € 10 miljoen naar € 5 miljoen.

Consequenties

De financiële mutaties als gevolg van de septembercirculaire wijzigen het te verwachten bedrag aan inkomsten van de algemene uitkering voor de jaren 2022 t/m 2026. Tegenover deze mutatie aan inkomsten staan ook mutaties aan de uitgavenkant. Onderstaande tabel geeft inzicht in het begroting saldo na verwerking van deze septembercirculaire.

nr.	Ontwikkeling saldo begroting	2023	2024	2025	2026
1	Oorspronkelijke begroting	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
2	Effecten septembercirculaire 2022	-570	-556	-462	-5.411
3	Effect raadsvoorstel Bibliotheek	660	160	-	-
4 = 1 t/m 3	Stand na septembercirculaire 2022 en besluit Bibliotheek	-910	-1.396	-1.462	-6.411

Tabel 2. Bedragen maal € 1.000

Toelichting;

1. Het meerjarig saldo van de begroting 2023;
2. De voordelige effecten van de septembercirculaire 2022;
3. De nadelige effecten van het raadsbesluit van 21 september 2022 m.b.t. de bibliotheek;
4. Het nieuwe saldo van de begroting 2023 en de meerjarenraming na verwerking van de septembercirculaire 2022 en de besluitvorming over de bibliotheek.

Vervolgtraject

Deze RIB geeft de financiële gevolgen weer van de septembercirculaire 2022 voor de jaren 2022 t/m 2026. De financiële gevolgen voor het jaar 2022 worden betrokken in de eindejaarsrapportage 2022. De financiële gevolgen voor de jaren 2023 t/m 2026 worden betrokken bij het opstellen van de voorjaarsnota 2023.

Burgemeester en wethouders van Hilversum,
de gemeentesecretaris,

de burgemeester,

mr. C.P. Torres Barrera

dr. ir. G.M. van den Top

Bijlage(n):

1. Financiële mutaties septembercirculaire 2022

Deze raadsinformatiebrief is digitaal beschikbaar op [internet](#) onder “Vergaderstukken”, B en W-vergadering van 25 oktober 2022.